

Dosarul nr. 2ra-1180/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. I. Potîngă)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

23 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca împotriva lui Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale

împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Ilan Șor, reprezentat de avocatul Maxim Sidorencu, casată hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol

constată:

La 6 decembrie 2016, SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

În motivarea acțiunii au invocat că la 19 octombrie 2016, în sediul Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, la solicitarea jurnaliștilor de a comenta alegerile proprietarilor întreprinderii SRL „Cariera Ivanos”, pârâtul Ilan Șor a admis unele declarații defăimătoare și cu încălcarea prezumției nevinovăției reglementată de Constituția Republicii Moldova, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, precum că proprietarii carierei de calcar de la Orhei sunt niște nemernici care au furat poporul.

Declarațiile defăimătoare expuse de oponent au fost preluate și difuzate de mai multe companii media (de ex. PRO Digital SRL pe pagina web www.protv.md).

La aceeași dată, 19 octombrie 2016, prin intermediul contului de facebook.com, pârâtul a postat pe rețeaua de socializare un articol prin care a susținut că „cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment, condițiile contractului nu au fost respectate, iar agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orășenesc. Aceștia sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat”. Mai mult, pârâtul a declarat că, Iurie Nastas răspândește minciuni, sugerând în același timp ultimului să plece de bunăvoie și pârâtul nu va renunța.

Au remarcat că postarea menționată a fost preluată de mai multe portaluri de știri, și anume: point.md, moldovanews.md, moldova.org, independent.md, toate publicând știrea cu titlul: „Шор - бенефициарам карьера «Иванос»: Рекомендую взять свои тапочки и уйти по доброму!”, reproducând în scris cu exactitate conținutul articolului postat de către oponent „...Хочу развеять ту дезинформацию что разносят сегодня в средствах массовой информации бенефициары карьера «Иванос». Карьер работает незаконно, земля предприятию, ведущее разработку была выделена с нарушением действующих тогда норм, условия контракта не соблюдались. Кроме того, разработчики карьера не платили соответствующие налоги в городскую казну. Это негодяи, незаконно паразитирующие на государственном имуществе! Хозяин «Карьера Иванос», Юрие Настас, лжет! Вместо того чтобы обогащать шайку политических мошенников, жители города получают возможность решить свои насущные проблемы. Пусть гражданин Настас поищет какой-нибудь карьер в городе, которым управляет его однопартиец. Более того, я им рекомендую взять свои тапочки и уйти под доброму. Я хочу заявить, что примэрия готовит иск в суд с требованием возмещения финансового ущерба, который был нанесен городу. А Оргеев я им грабить не позволю!”.

Astfel, per ansamblu, articolele indicate supra, duc indubitabil la transgresarea normelor legale, generând o faptă ilicită ce constă în atingerea adusă onoarei, demnității și reputației profesionale a întreprinderii, precum și a proprietarilor care o administrează, or informațiile cuprinse sunt defăimătoare, lipsite în totalitate de adevăr, ce constituie niște relatări absolut false, nefiind bazate pe un substrat factologic suficient.

La fel, urmare a articolelor, imaginea întreprinderii a fost total distorsionată în societate, față de realitatea existentă, or SRL „Cariera Ivanos” activează conform și în cadrul legal existent, beneficiarii respectând cerințele legii, a normelor și regulilor privind tehnologiile de efectuare a lucrărilor legate de folosire a subsolului și de prelucrare primară a materiei prime minerale, utilizează subsolul numai în scopurile pentru care au fost atribuite, precum și achită la timp și integral plățile pentru folosirea subsolului.

Subsidiar, limbajul dur, provocator și dezinformator al oponentului cu privire la vinovăția proprietarului carierei de calcar de la Orhei, încalcă dreptul la prezumția nevinovăției, or din conținutul exprimării clar a lăsat să se înțeleagă că față de

proprietar există o hotărâre judecătorească irevocabilă de condamnare și că acesta a furat poporul și este un escroc.

A comunicat că, în acest sens și cu respectarea termenilor legali cuprinși la art. 15 din Legea nr. 64/2010, la 1 noiembrie 2016, a fost depusă în adresa oponentului cererea prealabilă, prin care a fost solicitată dezmințirea în mod public a informațiilor defăimătoare adresate în privința SRL „Cariera Ivanos”, precum și față de proprietarul agentului economic Iurie Nastas.

Deși cererea prealabilă a fost recepționată de către pârât la data de 11 noiembrie 2016, în termenul prevăzut de lege Ilan Șor nu a satisfăcut cererea, or potrivit art. 16 din legea menționată, cererea prealabilă se examinează în termen le 5 zile din momentul recepționării.

Totodată, depășind termenul de examinare, autorul informației, la 30 noiembrie 2016, totuși a binevoit să dea curs cererii prealabile, încercând astfel să justifice refuzul de a satisface cererea prealabilă, reiterând repetat ilegalitatea activității SRL „Cariera Ivanos”.

Deși, pârâtul a invocat că declarațiile sale sunt veridice, la cererea prealabilă nu a indicat nicio probă care să justifice alegațiile sale, lipsind astfel suportul probant.

Au evidențiat că la examinarea litigiilor cu privire la defăimare, sarcina probațiunii este pusă pe seama ambelor părți și în corespundere cu prevederile art. 24 alin. (2) din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, pârâtul trebuie să dovedească următoarele: a) informația nu este defăimătoare și/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informația constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspândirii informației, deși a luat toate măsurile de diligentă, nu putea ști că prin acțiunile sale contribuie la răspândirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăților de valoare fără substrat factologic suficient; d) informația răspândită este de interes public.

La fel, au specificat că alegațiile oponentului, preluate în același timp de către mai multe portaluri de știri, conțin în totalitate date false, care se consideră defăimătoare și care atentează la onoarea și reputația profesională a SRL „Cariera Ivanos” și a lui Iurie Nastas în calitate de proprietar al acesteia.

Așadar, falsul declarațiilor este confirmat prin următoarele probe care în tandem justifică activitatea legală a SRL „Cariera Ivanos”:

- activitatea întreprinderii corespunde condițiilor de licențiere în domeniul extragerii zăcămintelor minerale, fapt confirmat prin licența eliberată de către Camera de Licențiere seria A MMII nr. 038506 valabilitatea căreia datează până la 11 iulie 2020. Societatea fiind titular de licență în domeniul nominalizat;
- sectorul de subsol a fost atribuit legal, în baza prevederilor legii, care a fost legalizat prin contract, ulterior fiind suspus înregistrării de către Ministerul Mediului al Republicii Moldova;
- societatea deține și contractul privind valorificarea industrială a zăcămintelor în domeniu încheiat cu Ministerul Mediului al Republicii Moldova;

- există și certificatul de înregistrare a perimetrului minier, eliberat de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale.

Totodată au susținut că nu corespunde adevărului nici afirmația cu privire la neachitarea impozitelor la folosirea terenului, argument combătut prin certificatul eliberat de către IFS Orhei din 14 octombrie 2016, prin care se atestă că agentul economic SRL „Cariera Ivanos” nu are nicio restanță în bugetul public atât național, cât și local.

Astfel, condițiile pentru care o informație este defăimătoare și care poate leza onoarea și reputația profesională sunt integral întrunite, or informația este una falsă, defăimătoare, care nu corespunde adevărului și care permite identificarea persoanei vizate, fapt confirmat prin argumentele și probele menționate și anexate la prezenta acțiune.

Au declarat că activitatea întreprinderii se desfășoară în strictă conformitate cu legislația, beneficiarii respectând cerințele legii, a normelor și regulilor privind tehnologiile de efectuare a lucrărilor legate de folosirea subsolului și de prelucrarea primară a materiei prime minerale, utilizează subsolul numai în scopurile pentru care au fost atribuite, precum și achită la timp și integral plățile pentru folosirea subsolului.

Așadar, se observă vădit interesul propus al pârâtului în vederea știrbirii reputației profesionale a persoanei juridice, or asta ar fi reacția la conflictul iscat care se datorează refuzului acceptării cererii pârâtului de a-i oferi pietriș gratis pentru careva reparații din oraș.

De asemenea, au menționat că prin declararea în presă „acești nemernici au furat poporul”, a fost violată prezumția nevinovăției, or utilizarea acestor cuvinte încalcă dreptul persoanei de a fi prezumată nevinovată.

Potrivit prevederilor art. 21 din Constituția Republicii Moldova, art. 6 paragraful 2 din CEDO, actelor internaționale la care Republica Moldova este parte, în special art. 11 al Declarației Universale a Drepturilor Omului se statuează că orice persoană acuzată de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul să fie presupusă nevinovată până când vinovăția sa va fi stabilită în mod legal în cursul unui proces public în care i-au fost asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

La fel, și legea organică prevede dreptul persoanei de a fi prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Au evidențiat că la moment nu există nicio sentință penală în privința SRL „Cariera Ivanos” sau proprietarilor acesteia, prin care s-ar stabili vinovăția acestora în comiterea infracțiunii de furt, nu este nicio urmărire penală pornită în acest sens, în concluzie, afirmațiile pârâtului Ilan Șor sunt nefondate și ilegale, care duc în eroare opinia publică.

Prin articolele aduse la cunoștința publicului, prin intermediul mass-media și a rețelelor de socializare, a fost afectată în mod negativ imaginea atât a întreprinderii, cât și a proprietarului acesteia, și având în vedere caracterul fals, defăimător al acestor articole, se impune răspunderea pârâtului pentru lezarea reputației profesionale a organizației, inclusiv față de proprietarul întreprinderii Iurie Nastas.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 21, 32 din Constituția RM, art. 6, 10 din CEDO, art. 10, 11, 16 Cod civil, art. 5, 7, 33, 33¹, 38, 83, 90, 94, 96, 166-167 CPC, art. 7, 12, 14-16, 17, 19, 20, 24, 26 din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, Hotărârii Plenului CSJ nr. 7 din 24 decembrie 2012 cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a unor prevederi din Legea cu privire la libertatea de exprimare.

Au solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului să dezmință, în mod public, personal, informațiile defaimătoare și false cu privire activitatea agentului economic SRL „Cariera Ivanos” și față de Iurie Nastas, sub forma următorului text:

„Eu, subsemnatul, Ilan Șor dezminț informațiile expuse de mine în sediul Judecătorei Buiucani și difuzate de pagina web www.protv.md precum că proprietarii carierei de calcar de la Orhei au furat poporul. Acestea nu corespund realității și au fost expuse de mine fără substrat factologic.

Totodată, dezminț informațiile expuse de mine pe rețeaua de socializare facebook.com cu privire la activitatea agentului economic SRL „Cariera Ivanos” conform cărora, cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment, condițiile contractului nu au fost respectate, iar agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orășenesc. Aceștea sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat. Aceste informații reprezintă niște neadevăruri, reprezentând niște defăimări nesuținute factologic, care în consecință lezează onoarea și demnitatea profesională atât a agentului economic, cât și a lui Iurie Nastas - fiind unul din proprietarii (beneficiari final) societății supra.

Declar că, am admis expunerea unor informații false, fără a le verifica, contribuind suplimentar în acest mod la ponegrirea imaginii lui Iurie Nastas și a SRL „Cariera Ivanos”.”

La fel, reclamantii au solicitat și încasarea din contul pârâtului Ilan Șor în beneficiul SRL „Cariera Ivanos” a cheltuielilor de judecare a pricinii, constituite din cheltuielile de asistență juridică în mărime de 22 238,9 de lei și taxa de stat în mărime de 100 de lei.

La 19 aprilie 2018, SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca au depus cerere de completare a temeiului acțiunii, prin care au solicitat:

- recunoașterea declarației pârâtului Ilan Șor din cuprinsul știrii cu titlu: „Șor Ilan, despre acuzațiile aduse de proprietarii carierei de calcar de la Orhei: „acești nemernici au furat poporul” - VIDEO” publicată la 19 octombrie 2016 pe portalul electronic de știre www.protv.md, ca fiind defăimătoare și constituie judecăți de valoare fără substrat factologic suficient: „sunt niște nemernici, aceștia au furat poporul...”; „...despre acești nemernici eu voi da informații aparte, mai târziu...”;
- recunoașterea declarației pârâtului Ilan Șor din cuprinsul articolului intitulat: Шор - бенефициарам карьера «Иванос»: Рекомендую взять свои тапочки и уйти по доброму!” publicată la 19 octombrie 2016 pe portalurile electronice de știri: <http://www.moldova.org/>, <https://point.md/ru/>, <http://moldovanews.md/ru/>, ca fiind defăimătoare și

constituie judecări de valoare fără substrat factologic suficient: „...Карьер работает незаконно, земля предприятию, ведущее разработку была выделена с нарушением действующих тогда норм, условия контракта не соблюдались...”; „...разработчики карьера не платили соответствующие налоги в городскую казну...”; „...Это негодяи, незаконно паразитирующие на государственном имуществе! Хозяин „Карьера Иванос», Юрие Настас, лжет!...”; „... шайку политических мошенников...”;

- recunoașterea declarației pârâtului Ilan Șor postată la 19 octombrie 2016, pe rețeaua de socializare <https://www.facebook.com/> ca fiind defăimătoare și constituie judecări de valoare fără substrat factologic suficient: „...cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment...”; „...condițiile contractului nu au fost respectate,... agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orășenesc...”; „...Aceștia sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat...”; „...Iurie Nastas răspândește minciuni, le sugerez să plece de bunăvoie...”;

La fel, reclamanții au solicitat și obligarea pârâtului de a exprima scuze publice la adresa SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas și să dezmință informațiile defăimătoare și false publicate la 19 octombrie 2016, prin intermediul portalurilor electronice de știri www.protv.md, <http://www.moldova.org/>, <https://point.md/ru/>, <http://moldovanews.md/ru/> și prin intermediul contului de facebook.com al pârâtului, sub următorul text: „Eu, subsemnatul, Ilan Șor dezminț informațiile expuse de mine în sediul Judecătoriei Buiucani și difuzate de pagina web www.protv.md precum că proprietarii carierei de calcar de la Orhei au furat poporul. Acestea nu corespund realității și au fost expuse de mine fără substrat factologic. Totodată, dezminț informațiile expuse de mine pe rețeaua de socializare facebook.com cu privire la activitatea agentului economic SRL „Cariera Ivanos” conform cărora, cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment, condițiile contractului nu au fost respectate, iar agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orășenesc. Aceștia sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat. Aceste informații reprezintă niște neadevăruri, reprezentând niște defăimări nesuținute factologic, care în consecință lezează onoarea și demnitatea profesională atât a agentului economic, cât și a lui Iurie Nastas - fiind unul din proprietarii (beneficiar final) a societății supra. Declar că, am admis expunerea unor informații false, fără a le verifica, contribuind suplimentar în acest mod la ponegrirea imaginii lui Iurie Nastas și a SRL „Cariera Ivanos”.”

Totodată, reclamanții au solicitat și încasarea din contul pârâtului în beneficiul SRL „Cariera Ivanos” a cheltuielilor de judecată alcătuite din costuri privind achitarea taxei de stat în mărime de 100 de lei și costuri privind servicii de asistență juridică prestată în mărime de 22 238,90 de lei, iar în total în sumă de 22 338,90 de lei.

Prin hotărârea din 13 septembrie 2019a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea integral acțiunea.

A fost recunoscută următoarea declarație a pârâtului Ilan Șor din cuprinsul știrii cu titlu: „Șor Ilan, despre acuzațiile aduse de proprietarii carierei de calcar de la Orhei: „acești nemernici au furat poporul” - VIDEO” publicată la 19 octombrie 2016 pe portalul electronic de știre www.protv.md ca fiind neveridice, ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, precum și constituie judecăți de valoare fără substrat factologic suficient: „...sunt niște nemernici, aceștia au furat poporul...” „...despre acești nemernici eu voi da informații aparte, mai târziu...”.

A fost recunoscută următoarea declarație a pârâtului Ilan Șor din cuprinsul articolului intitulat: „Шор - бенефициарам карьера «Иванос»: Рекомендую взять свои тапочки и уйти по доброму!” publicată la 19 octombrie 2016 pe portalurile electronice de știri: <http://www.moldova.org/>, <https://point.md/ru/>, <http://moldovanews.md/ru/> ca fiind neveridice, ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, precum și constituie judecăți de valoare fără substrat factologic suficient: „...Карьер работает незаконно, земля предприятию, ведущее разработку была выделена с нарушением действующих тогда норм, условия контракта не соблюдались...” „...разработчики карьера не платили соответствующие налоги в городскую казну...” „...Это негодяи, незаконно паразитирующие на государственном имуществе! Хозяин „Карьера Иванос», Юрие Настас, лжет!...” „...шайку политических мошенников...”.

A fost recunoscută următoarea declarație a pârâtului Ilan Șor postată la 19 octombrie 2016 pe rețeaua de socializare <https://www.facebook.com/> ca fiind neveridice, ce lezează onoarea, demnitatea și reputația profesională, precum și constituie judecăți de valoare fără substrat factologic suficient: „...cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment...” „...condițiile contractului nu au fost respectate...” „agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orașenesc...”; „...Aceștia sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat...” „...Iurie Nastas răspândește minciuni, le sugerez să plece de bunăvoie...”.

A fost obligat pârâtul Ilan Șor să exprime scuze publice la adresa reclamanților SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas și să dezmință informațiile neveridice publicate la 19 octombrie 2016 răspândite despre reclamanți, în mod public, personal, prin aceiași modalitate și ordine și anume, prin intermediul portalurilor electronice de știri www.protv.md, <http://www.moldova.org/>, <https://point.md/ru/>, <http://moldovanews.md/ru/> și prin intermediul contului de facebook.com al pârâtului, sub următorul conținut: „Eu, subsemnatul, Ilan Șor dezminț informațiile expuse de mine în sediul Judecătorei Buiucani și difuzate de pagina web www.protv.md precum că proprietarii carierei de calcar de la Orhei au furat poporul. Acestea nu corespund realității și au fost expuse de mine fără substrat factologic. Totodată, dezminț informațiile expuse de mine pe rețeaua de socializare facebook.com cu privire la activitatea agentului economic SRL „Cariera Ivanos” conform cărora, cariera activează ilegal, terenul a fost atribuit agentului economic cu încălcarea normelor în vigoare la acel moment, condițiile contractului nu au fost

respectate, iar agentul economic ce desfășoară activitate în carieră nu achita impozitele și taxele respective în bugetul orășenesc. Aceștia sunt niște nemernici ce ilegal parazitează pe baza patrimoniului de stat. Aceste informații reprezintă niște neadevăruri, reprezentând niște defăimări nesuținute factologic, care în consecință lezează onoarea și demnitatea profesională atât a agentului economic, cât și a lui Iurie Nastas - fiind unul din proprietarii beneficiar finali a societății supra. Declar că, am admis expunerea unor informații false, fără a le verifica, contribuind suplimentar în acest mod la ponegrirea imaginii lui Iurie Nastas și a SRL „Cariera Ivanos”.

Au fost încasate din contul lui Ilan Șor în beneficiul SRL „Cariera Ivanos” cheltuielile de judecată alcătuite din costuri privind achitarea taxei de stat în mărime de 100 de lei și costuri privind servicii de asistență juridică prestată în mărime de 22 238,90 de lei, iar în total în sumă de 22 338,90 de lei.

Prin decizia din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Ilan Șor, reprezentat de avocatul Maxim Sidorenco, casată hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care cererea de chemare în judecată a fost scoasă de pe rol.

La 24 iunie 2020, SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca au declarat recurs împotriva deciziei din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului au invocat că procedura prealabilă a fost respectată, iar instanța de apel doar a preluat o parte din argumentele intimatului Ilan Șor și în rest, instanța a lăsat fără apreciere și a ignorat argumentele aduse de către ei.

Au accentuat că la depunerea cererii prealabile de către avocatul Vladislav C. Roșca în numele lor, acesta dispunea de toate drepturile în vederea reprezentării acestora în prezentul litigiu împotriva lui Ilan Șor, atât în procedură judiciară, cât și extrajudiciară, în mandat fiind indicat expres dreptul avocatului de a semna și a depune cereri în numele clienților.

Având în vedere prevederile art. 1034 alin. (1) Cod civil (în vigoare la momentul înaintării acțiunii), au remarcat că drepturile avocatului nu se limitează expres la cele indicate în mandatul semnat de client. Or, dacă clienții l-au împuternicit pe avocat să-i reprezinte într-un anumit litigiu e evident faptul că i-au acordat și alte drepturi care nu sunt menționate expres în mandat, precum ar fi dreptul de a comunica cu partea adversă, de a depune și semna cererea prealabilă în adresa unei persoane fizice.

Potrivit art. 1034 alin. (3) Cod civil și în baza mandatului de avocat anexat la materialele cauzei, se atestă faptul că avocatul Vladislav C. Roșca avea dreptul de a depune cereri prealabile în adresa intimatului.

Instanța de apel nu a aplicat normele legale cu privire la mandat, a interpretat eronat normele legale cu privire la împuternicirile acordate prin mandatul de avocat și anume, art. 81 CPC.

Așadar, reieșind din prevederile art. 81 alin. (1) CPC, nu erau obligați să indice expres în mandatul avocatului dreptul acestuia de a depune și semna cererea

prealabilă, fiind de la sine înțeles faptul că i-au acordat încrederea pentru a-i reprezenta în raport cu intimatul în fața instanței de judecată, cât și în procedura prealabilă.

Prin urmare, avocatul având dreptul de a-i reprezenta, de a depune și semna cererea de chemare în judecată, apel, recurs, de a încheia tranzacții, de a primi și înainta titluri executorii, acesta avea și dreptul de a depune cererea prealabilă.

Cu referire la prevederile art. 725 și 729 Cod civil, au evidențiat că atât din natura actului juridic - mandatul de avocat și contractul de asistență juridică, cât și din comportamentul lor pe parcursul procesului, aplicând principiul bunei-credințe, rezultă fără echivoc că dâșii au contractat avocatul inclusiv având și așteptările că acesta îi va reprezenta și la faza procedurii prealabile.

Astfel, nici nu erau obligați să acorde împuternici sau să semneze mandatul avocatului pentru procedura prealabilă.

Având în vedere prevederile art. 80 și 81 CPC, precum și din pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și al avocatului stagiar, au reiterat că mandatul de avocat este un act juridic obligatoriu în procedura civilă, însă procedura prealabilă este o procedură extrajudiciară.

La fel, au afirmat că intimatul Ilan Șor nici nu s-a adresat cu o solicitare în adresa lor cu privire la confirmarea expresă și în formă scrisă a cererii prealabile expediate în adresa sa, ci din contra, la 30 noiembrie 2016, chiar a oferit și un răspuns la cererea prealabilă semnată de avocatul Vladislav Roșca, prin care a respins ca fiind neîntemeiate solicitările lor, unica rezervă exprimată de Ilan Șor fiind vizavi de împuternicirile de reprezentare a lui Iurie Nastas.

Pe când, în raport cu SRL „Cariera Ivanos”, Ilan Șor, la etapa procedurii prealabile, a recunoscut calitatea de reprezentant a avocatului Vladislav Roșca, respectiv, este neîntemeiată oricare obiecție a acestuia la faza de judecată cu privire la împuternicirile avocatului de a semna cererea prealabilă.

Totodată, având în vedere că instanța de apel, cu toate că a examinat fondul cauzei, nu s-a expus asupra fondului, au considerat recurenții că aceasta a admis mai multe încălcări ce constituie temei de recurs, cum ar fi neaplicarea legislației care trebuia să fie aplicată și aprecierea arbitrară a probelor.

La 25 august 2020, Ilan Șor, reprezentat de avocatul Maxim Sidorenco a depus referință la recursul declarat de SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților prin intermediul poștei electronice la 25 mai 2016, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică (f. d. 47 vol. II).

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul 24 iunie 2020 în termenul legal.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră următoarele.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă integral acțiunea SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas împotriva lui Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Judecând apelul declarat de Ilan Șor, reprezentat de avocatul Maxim Sidorencu, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea din 13 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a pronunțat o nouă hotărâre sub formă de încheiere, prin care cererea de chemare în judecată a SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, a fost scoasă de pe rol.

Ca temei de adoptare a unei astfel de soluție, instanța de apel a reținut faptul că reclamantii/intimați nu au exercitat calea prealabilă de soluționare obligatorie, extrajudiciară a litigiului, după cum este prevăzut de art. 15 din Legea nr. 64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, avocatul Vladislav C. Roșca care a depus cererea prealabilă, neavând împuterniciri în acest sens.

Instanța de recurs, analizând materialele dosarului în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că instanța de apel neîntemeiat a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a SRL „Cariera Ivanos” pe motivul menționat.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, la data de 1 noiembrie 2016, în temeiul mandatului avocațional seria MA nr. 0870513 din 1 noiembrie 2016, avocatul Vladislav C. Roșca, în interesele SRL „Cariera Ivanos” și a lui Iurie Nastas, a expediat în adresa lui Ilan Șor cererea prealabilă, în temeiul Legii nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare, prin care a solicitat dezmințirea în mod public a informațiilor defăimătoare adresate în privința SRL „Cariera Ivanos”, precum și Iurie Nastas, care a fost recepționată de către Ilan Șor la data de 11 noiembrie 2016 (f. d. 17-21 vol. I).

În conformitate cu art. 80 alin. (7) CPC, împuternicirile date avocatului sau avocatului stagiar se atestă printr-un mandat, eliberat de reprezentat și certificat de avocat.

Potrivit dispozițiilor art. 60 alin. (2) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat. Formularul mandatului este un document de strictă evidență. Conținutul, forma și modul de utilizare a mandatului se aprobă de către Guvern.

Iar conform pct. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 158 din 28 februarie 2013 cu privire la aprobarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului, Formularul mandatului avocatului și al avocatului stagiar sunt documente de strictă evidență, care confirmă împuternicirile acestora. Conform pct. 6 alin. 2 lit. a) și b)

din aceeași hotărâre pe verso-ul formularului mandatului obligatoriu se inserează împuternicirile avocatului și semnătura clientului.

Totodată, în conformitate cu art. 81 alin. (1) CPC, împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Raportând la caz, prevederile legale enunțate, instanța de recurs remarcă că instanța de apel într-un mod ambiguu a concluzionat că prin mandatul avocațional seria MA nr. 0870513 din 1 noiembrie 2016, SRL „Cariera Ivanos” i-a acordat avocatului Vladislav C. Roșca, împuterniciri la etapa extrajudiciară de a înainta cereri, inclusiv și prelabile, doar către autoritățile publice, nu și către persoanele de drept privat.

Or, o astfel de abordare a instanței de apel constituie o formalitate excesivă, în situația în care SRL „Cariera Ivanos”, i-a acordat dreptul avocatului Vladislav Roșca, consemnat pe versoul mandatului avocațional seria MA nr. 0870513 din 1 noiembrie 2016, de a semna și a depune cereri în interesele societății.

Astfel, se va nota că potrivit legislației în vigoare, activitatea avocaților nu se limitează doar la reprezentarea judiciară, dar cuprinde și asistența juridică acordată de avocat în afara procesului de judecată, iar la caz, avocatul Vladislav C. Roșca a fost împuternicit, prin mandatul seria MA nr. 0870513 din 1 noiembrie 2016, de a semna și depune în interesele SRL „Cariera Ivanos” orice tipuri de cereri, inclusiv și cereri prelabile.

Interpretarea instanței de apel în sensul că SRL „Cariera Ivanos” a acordat avocatului Vladislav C. Roșca dreptul de a depune aceste cereri doar la autoritățile publice este una îngustă, acest drept urmând a fi interpretat într-un înțeles mai larg.

În susținerea acestei concluzii vin dispozițiile art. 1034 alin. (1) Cod civil, în vigoare la acel moment, care stipulează expres că împuternicirile mandatarului nu se limitează la prevederile exprese ale mandatului, *ci se extind asupra a tot ce poate fi dedus din cuprinsul și esența acestuia*, cu excepțiile prevăzute la art. 1032 alin. (2).

Așadar, în prezenta speță nu se poate ignora faptul că, cererea prelabilă în adresa lui Ilan Șor a fost depusă de către avocatul Vladislav C. Roșca în interesele SRL „Cariera Ivanos” în baza mandatului avocațional semnat de către administratorul SRL „Cariera Ivanos” Vladimir Gavrilița.

La data de 30 noiembrie 2016 Ilan Șor a examinat și a oferit un răspuns exhaustiv la cererea prelabilă, prin care a respins ca fiind neîntemeiate solicitările avocatului Vladislav C. Roșca în interesele SRL „Cariera Ivanos”, menționând că

motivele invocate în cererea prealabilă sunt scolastice și rupte de realitate și nu au nimic comun cu starea reală a lucrurilor (f. d. 22-24 vol. I).

Drept urmare, instanța de recurs conchide că etapa de soluționare pe cale prealabilă a litigiului în privința SRL „Cariera Ivanos” a fost epuizată odată cu acordarea răspunsului de către Ilan Șor la cererea prealabilă depusă de către avocatul Vladislav C. Roșca.

Or, procedura prealabilă este instituția care oferă o cale de soluționare prejudiciară a litigiului, la caz acest scop legitim, în privința SRL „Cariera Ivanos”, fiind realizat și consumat.

În acest context, instanța de recurs constată că mandatul avocațional eliberat avocatului Vladislav C. Roșca, anexat la materialele dosarului, întrunește toate condițiile prevăzute de lege pentru reprezentarea intereselor SRL „Cariera Ivanos”, în prezenta cauză civilă, în raport cu pârâtul/intimat Ilan Șor, atât la etapa extrajudiciară, cât și în cadrul instanței de judecată.

Față de toate aceste considerente, se stabilește că concluzia instanței de apel cu privire la scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depusă de SRL „Cariera Ivanos”, reprezentată de avocatul Vladislav C. Roșca, este neîntemeiată, fiind cert că instanța de apel a interpretat și aplicat incorect dispozițiile legale incidente, prin ce a încălcat dreptul SRL „Cariera Ivanos” de acces la o instanță în contextul dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, dispozițiile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, impune ca o cauză să fie examinată în mod echitabil trebuie înțeleasă în sensul de a se asigura respectarea principiilor fundamentale ale oricărui proces și anume principiul contradictorialității și principiul dreptului la apărare, ambele asigurând egalitatea deplină a părților în proces.

În același timp, cu referire la cerința lui Iurie Nastas împotriva lui Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale, instanța de recurs reține că Ilan Șor a avut rezervă, în raport cu acesta, vizavi de lipsa împuternicirilor avocatului Vladislav C. Roșca de reprezentare a lui Iurie Nastas la faza procedurii prealabile, astfel, considerând, prin răspunsul eliberat la 30 noiembrie 2016, cererea prealabilă, în privința ultimului, ca nedepusă (f. d. 24).

Deși acest argument a fost invocat în cererea de apel de către apelantul Ilan Șor, fiind menționat că mandatul seria MA nr. 0870513 din 1 noiembrie 2016 eliberat pe numele lui Vladislav C. Roșca la etapa extrajudiciară era semnat doar de către administratorul SRL „Cariera Ivanos” Vladimir Gavrilița, semnătura lui Iurie Nastas pe mandat fiind lipsită, instanța de apel a lăsat acest argument fără examinare, eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Pentru considerentele expuse, se impune admiterea recursului declarat de SRL „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca, casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

În rejudecare instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, rejudecând cauza, să adopte o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca.

Se casează decizia din 5 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Cariera Ivanos” și Iurie Nastas, reprezentați de avocatul Vladislav C. Roșca împotriva lui Ilan Șor cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale și se remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu